

**ՀԱՆՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ**

2023 ԹՎԱԿԱՆԻ ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ 20-ԻՆ ՍՏՈՐԱԳՐՎԱԾ «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅԱՆ (ՀԵՄԱ) ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐՈՒՄ ԱՄՐԱԳՐՎԱԾ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ՝ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾՈՎ

Քաղ. Երևան

20 փետրվարի 2024 թ.

Սահմանադրական դատարանը՝ կազմով. Ա. Դիլանյանի (նախագահող), Վ. Գրիգորյանի, Հ. Թովմասյանի, Ե. Խունդկարյանի, Հ. Հովակիմյանի, Ս. Սաֆարյանի, Ա. Վաղարշյանի,

մասնակցությամբ (գրավոր ընթացակարգի շրջանակներում)՝

Կառավարության ներկայացուցիչ՝ Արտաքին գործերի նախարարի տեղակալ Պ. Հովհաննիսյանի,

համաձայն Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 3-րդ կետի, 169-րդ հոդվածի 3-րդ մասի, ինչպես նաև «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 23-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 40 և 74-րդ հոդվածների,

դռնբաց նիստում գրավոր ընթացակարգով քննեց «2023 թվականի նոյեմբերի 20-ին ստորագրված «Հայաստանի Հանրապետության և Եվրոպական միության միջև Հայաստանում Եվրոպական միության առաքելության (ՀԵՄԱ) կարգավիճակի մասին» համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործը:

Կառավարությունն իր՝ 2024 թվականի հունվարի 25-ի N 95-Ա որոշմամբ հավանություն է տվել 2023 թվականի նոյեմբերի 20-ին ստորագրված «Հայաստանի Հանրա-

պետության և Եվրոպական միության միջև Հայաստանում Եվրոպական միության առաքելության (ՀԵՄԱ) կարգավիճակի մասին» համաձայնագիրը վավերացնելու մասին» օրենքի նախագծի վերաբերյալ Կառավարության օրենսդրական նախաձեռնությանը և որոշել է այդ համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանությունը որոշելու նպատակով դիմել Սահմանադրական դատարան:

Գործի քննության առիթը Կառավարության՝ 2024 թվականի հունվարի 29-ին Սահմանադրական դատարան մուտքագրված դիմումն է:

Ուսումնասիրելով վերոնշյալ համաձայնագիրը և հետազոտելով սույն գործում առկա մյուս փաստաթղթերը՝ Սահմանադրական դատարանը **Պ Ա Ր Զ Ե Ց** .

1. «Հայաստանի Հանրապետության և Եվրոպական միության միջև Հայաստանում Եվրոպական միության առաքելության (ՀԵՄԱ) կարգավիճակի մասին» համաձայնագիրը (այսուհետ՝ Համաձայնագիր) ստորագրվել է 2023 թվականի նոյեմբերի 20-ին Երևանում՝ Հայաստանում Եվրոպական միության քաղաքացիական առաքելության տեղակայման միջոցով՝ տարածաշրջանում հարատև խաղաղության հաստատման ու կայունության ապահովման նպատակով:

2. Համաձայնագիրը տարածվում է Հայաստանում Եվրոպական միության առաքելության (այսուհետ՝ ՀԵՄԱ), նրա անձնակազմի վրա և գործում է միայն Հայաստանի Հանրապետության տարածքում:

3. Համաձայնագրով Հայաստանի Հանրապետությունը ստանձնում է մի շարք պարտավորություններ, մասնավորապես՝

3.1. մաքսային և հարկային հարցերում ՀԵՄԱ-ն դիտարկել որպես դիվանագիտական ներկայացուցչություն (հոդված 1, մաս 3),

3.2. դյուրացնել ՀԵՄԱ-ի անձնակազմի և ՀԵՄԱ-ի գույքի, այդ թվում՝ տրանսպորտային միջոցների մուտքը և ելքը Հայաստանի Հանրապետության տարածք, ինչպես նաև ազատել ՀԵՄԱ-ի անձնակազմին մաքսային հսկողությունից և ընթացակարգերից, մուտքի վիզայի ու միգրացիոն պահանջներից և միգրացիոն հսկողության ցանկացած ձևից (հոդված 4, մաս 2),

3.3. ազատել ՀԵՄԱ-ի անձնակազմին՝ Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցմանը և օտարերկրացիների վերահսկողությանը վերաբերող կարգավորումներից, որով սակայն վերջինս ձեռք չի բերում Հայաստանի Հանրապետության տարածքում մշտական բնակության իրավունք կամ կացության կարգավիճակ (հոդված 4, մաս 3),

3.4. ՀԵՄԱ-ի գույքը, այդ թվում՝ տրանսպորտային միջոցները, ազատել հայտարարագրումից կամ այլ մաքսային փաստաթղթեր ներկայացնելու պահանջից և ցանկացած ստուգումից՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածք դրանց մուտք գործելիս, տարանցելիս և Հայաստանի Հանրապետության տարածքից ելնելիս՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենքներին և կարգավորումներին համապատասխան (հոդված 4, մաս 4),

3.5. ապահովել, որ ՀԵՄԱ-ն և ՀԵՄԱ-ի անձնակազմն իրենց տրանսպորտային միջոցներով, սարքավորումներով և պարագաներով օգտվեն Հայաստանի Հանրապետության ամբողջ տարածքում ազատ և անսահմանափակ տեղաշարժից, այդ թվում՝ իր օդային տարածքում (հոդված 4, մաս 7),

3.6. երաշխավորել ՀԵՄԱ-ի օբյեկտների, դրանց կահավորանքի և դրանցում գտնվող գույքի, ինչպես նաև նրանց տրանսպորտային միջոցների անձեռնմխելիությունը, ապահովել, որ դրանք չենթարկվեն խուզարկության, առգրավման, չդրվեն կալանքի տակ կամ չլինեն կատարողական վարույթի օբյեկտ (հոդված 5, մաս 2),

3.7. ՀԵՄԱ-ին ազատել իր նպատակների իրագործման համար ձեռք բերվող և ներմուծվող ապրանքների, մատուցվող ծառայությունների և օգտագործվող օբյեկտների մասով բոլոր պետական, տեղական և համայնքային տուրքերից, հարկերից և վճարներից՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենքներին և կարգավորումներին համապատասխան (հոդված 5, մաս 6),

3.8. Հայաստանի Հանրապետության օրենքներին և կարգավորումներին համապատասխան թույլատրել ՀԵՄԱ-ի նպատակների իրագործման համար անհրաժեշտ ապրանքների մուտքը և երաշխավորել, որ այդ ապրանքները կազատվեն բոլոր մաքսատուրքերից, վճարներից, ճանապարհավճարներից, հարկերից և համանման վճարներից՝ բացառությամբ պահեստավորման, փոխադրման և պահանջվող ու մատուցվող այլ ծառայությունների մասով վճարների (հոդված 5, մաս 7),

3.9. երաշխավորել, որ ՀԵՄԱ-ի անձնակազմը որևէ կերպ չձերբակալվի կամ չկալանավորվի (հոդված 6, մաս 1),

3.10. երաշխավորել ՀԵՄԱ-ի անձնակազմի՝ բոլոր հանգամանքներում քրեական հետապնդումից անձեռնմխելիությունը (հոդված 6, մաս 3),

3.11. ապահովել, որ չհարուցվի ՀԵՄԱ-ի անձնակազմի հետ կապված կատարողական վարույթ՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ նրա դեմ քաղաքացիական վարույթ է հարուցվում, որը չի առնչվում նրա պաշտոնական գործառույթներին, ինչպես նաև երաշխավորել, որ ՀԵՄԱ-ի անձնակազմը քաղաքացիական վարույթի շրջանակներում չի ենթարկվի անձնական ազատության որևէ սահմանափակման կամ իրավունքների այլ սահմանափակման (հոդված 6, մաս 6),

3.12. ազատել ՀԵՄԱ-ի անձնակազմին ՀԵՄԱ-ի համար մատուցվող ծառայությունների նկատմամբ կիրառելի սոցիալական ապահովության վերաբերյալ կարգավորումներից, որոնք կարող են գործել Հայաստանի Հանրապետությունում (հոդված 6, մաս 8),

3.13. ազատել ՀԵՄԱ-ի անձնակազմին ՀԵՄԱ-ի կամ ուղարկող պետությունների կողմից իրեն վճարվող աշխատավարձի և վարձատրությունների, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության սահմաններից դուրս ստացված այլ եկամտի հարկումից (հոդված 6, մաս 9),

3.14. ՀԵՄԱ-ի անձնակազմի կողմից ներքին շուկայում ապրանքների և ծառայությունների ձեռքբերումն ազատել ԱԱՀ-ից և հարկերից՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենքներին համապատասխան (հոդված 6, մաս 10),

3.15. ստանձնել ՀԵՄԱ-ի անձնակազմի անվտանգությունը սեփական միջոցներով ապահովելու ամբողջ պատասխանատվությունը և ձեռնարկել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները ՀԵՄԱ-ի և ՀԵՄԱ-ի անձնակազմի պաշտպանության, ապահովության և անվտանգության համար (հոդված 9),

3.16. ապահովել ՀԵՄԱ-ի անձնակազմին արդյունավետ հասանելիությունը, եթե պահանջվում է կամ անհրաժեշտ է ՀԵՄԱ-ի գործողությունների իրականացման համար՝

1) Հայաստանի Հանրապետության վերահսկողության տակ գտնվող օբյեկտներին, տարածքներին և ծառայողական մեքենաներին, որոնք առնչվում են ՀԵՄԱ-ի մանդատի իրականացմանը,

2) Հայաստանի Հանրապետության վերահսկողության ներքո գտնվող փաստաթղթերին, նյութերին և տեղեկություններին այնքանով, որքանով դա անհրաժեշտ է ՀԵՄԱ-ի մանդատի իրականացման համար (հոդված 11, մաս 2),

3.17. տրամադրել օգնություն ու աջակցություն ՀԵՄԱ-ին առնվազն նույն պայմաններով, ինչ պայմաններով դրանք տրամադրվում են Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիներին (հոդված 12, մաս 4),

3.18. ապահովել, որ ՀԵՄԱ-ն ունենա անհրաժեշտ իրավունակություն իր առաքելությունն իրականացնելու համար, մասնավորապես, բանկային հաշիվներ բացելու և գույք ձեռք բերելու կամ այն տնօրինելու, ինչպես նաև իրավական վարույթում կողմ լինելու մասով (հոդված 12, մաս 5),

3.19. նպաստել ՀԵՄԱ-ի կողմից առևտրային կազմակերպությունների հետ առաքելության նպատակներով կնքված պայմանագրերի իրականացմանը (հոդված 12, մաս 8),

3.20. հնարավորություն տալ ՀԵՄԱ-ին անվճար օգտվելու հաճախականությունների տիրույթից (հոդված 14, մաս 1):

4. Համաձայնագրի կիրառման առնչությամբ ծագած բոլոր հարցերը ենթակա են համատեղ ուսումնասիրման ՀԵՄԱ-ի և Հայաստանի Հանրապետության իրավասու մարմինների ներկայացուցիչների կողմից:

5. Նախնական համաձայնություն ձեռք չբերելու դեպքում Համաձայնագրի մեկնաբանման կամ կիրառման հետ կապված վեճերը Հայաստանի Հանրապետության և Եվրոպական միության ներկայացուցիչների միջև ենթակա են լուծման բացառապես դիվանագիտական ճանապարհով:

Ելնելով գործի քննության արդյունքներից և ղեկավարվելով Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 3-րդ կետով, 170-րդ հոդվածի 1-ին և 4-րդ մասերով, «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 63, 64 և 74-րդ հոդվածներով՝ Սահմանադրական դատարանը **Ո Ր Ո Շ Ե Ց**.

1. 2023 թվականի նոյեմբերի 20-ին ստորագրված «Հայաստանի Հանրապետության և Եվրոպական միության միջև Հայաստանում Եվրոպական միության առաքելության (ՀԵՄԱ) կարգավիճակի մասին» համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունները համապատասխանում են Սահմանադրությանը:

2. Սահմանադրության 170-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ սույն որոշումը վերջնական է և ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

ՆԱԽԱԳԱՀՈՂ

20 փետրվարի 2024 թվականի
ՍԴՈ- 1715

Ա. ԴԻԼԱՆՅԱՆ